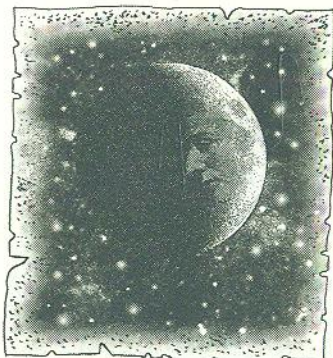
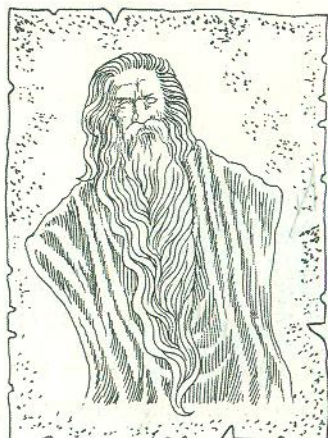

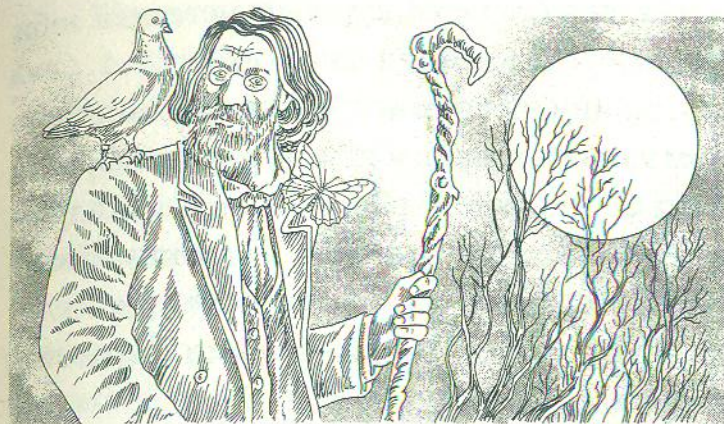
Сара Бернар,
видатна
акторка

Місяченько,
срібноголосий
співун

Пан Хтось,
окраса історичного
парку

Розділ I

Як усе починалося: неслухняні літери, Старий рояль і войовнича голубка

— Це якийсь безглуздий, неймовірно нестерпний світ... — стомлено бурмотів патлатий старий, кривою палицею торуючи собі шлях крізь колючі чагарники. — Скоро звечоріє. Маємо встигнути засвітла дістатися до сторожки.

На одному плечі в нього сиділа білосніжна голубка, а на другому — досить великий пречудовий метелик. На пухнастому правому стегенці пташки, попід самим черевцем, поблискував перстень з фіалковим самоцвітом,

а жовтаво-брунатні крильця метелика ніби іскрилися золотим пилком.

Старий обіруч стиснув палицю і зі стогоном щосили вдарив у стіну густих чагарів. На його щастя, зарості розступилися, і мандрівники нарешті вибралися на галявину. Похитуючись, літній чоловік почвалав до складеної з колод хижі з маленькими загратованими віконцями.

Замкнувши зсередини міцні двері на засув, старий огледівся.

— Ну-у... — протягнув він. — Як завше...

У невеличкій кімнатці було все необхідне для невибагливого життя: камін, в'язка дров, грубо збиті меблі, ліжко, застелене теплими ковдрами, умивальник, відра, рушники й усіляке господарське начиння. Посеред кімнати стояли лава й дощаний стіл, а на столі — диво-дивне! — хтось розставив глечики з напоями й миски зі стравами, дуже апетитними на вигляд. Немовби тут саме чекали на гостей... Проте стомлений і, вочевидь, зголоднілий мандрівник чомусь не здивувався й анітрохи не зрадів.

Старий заходився розпалювати вогонь у каміні, аж раптом з його плеча озвалася голубка:

— Швидше, майстре, швидше, уже смеркає... І затуліть чимось вікна, я більше не можу бачити ці огидні пики...

Справді, насувалися сутінки, й на галявину з хаші почали виповзати довгі тіні з паляхотливими жовтими очима.

— Не страшіться, Доро, — відповів старий майстер. — Ви ж знаєте — вони панічно бояться денного світла й вогню. Тут ми в безпеці. Нехай заглядають.

Відблиски полум'я, витанцьовуючи, заграли на змученому зморшкуватому обличчі. Вишукане пенсне майстра якось не пасувало до розкошланого темного волосся, де-не-де посмугованого сивиною, і неохайної бороди.

Жовто-брунатний метелик повільно, ніби з наугою, перелетів із плеча старого на лаву — подалі від вогню.

— Здається, ми тут уже вічність, — затуркотіла голубка. — Цікаво, скільки часу минуло в Каштановому місті відтоді, як ми сюди потрапили? Дні чи тижні?

— Думаю, у Лікодонії ХХІ століття часине інакше, ніж тут, — майстер тяжко зітхнув. — Каштанове місто... Як зараз чую шелест падолисту й бачу промені сонця між вітами... Це ж треба — погостював у вас менш

ніж добу, а вже сумую за Шоколадним будинком, мов за власною домівкою.

— Не дивно, бо наш будинок, дійсно, незвичайний...

— Ще й який! — дещо іронічно вигукнув старий. — Сподіваюся, з буфета в Гранатовій їдальні ніхто не поцупить мого саквося, адже там цінні інструменти.

— За це не переймайтеся, бо наші доглядачі хліб дарма не їдять. О-ох... — з прикрістю похитала голівкою пташка. — Ну як же так сталося, що я купилася на цю нісенітницю про голодного малюка?.. Та хіба охорона не помітила б, що прибиральниця десь у дальній кімнаті ховає кошенья? Не можу повірити, що оце так огулилася...

— І я не можу повірити, що зі своєї затишної, елегантної, музичної Вієнни ХІХ століття потрапив... — майстер зупинив сумний погляд на загратованому віконці, — ось у таке...

— Так, ми втрапили в моторошну халепу...

— А от цікаво... З чого взагалі почалась уся ця історія з Євою?

— Як усе починалося?.. — Дора замислилася, настовбурчивши пір'я на зашийку, а камінь на її золотому персні повільно змінив колір з фіалкового на оливковий.

Того злочасного четверга по-осінньому мрячило, а на кухні «рвала й метала» тітонька Клава — саме так висловився б Євин дядечко. Звісно, насправді нічого вона не метала, а лише давала лунких стусанів кастрелям і пательням. Бо, як сказав би дядечко, їй «терпець урвався». Обличчя та шия огрядної, немолодої, із фарбованим білявим волоссям тітоньки від гніву вкрилися червоними плямами. Річ у тім, що тітонька Клава намагалася навчити племінницю писати цифру «1». Промучившись години зо дві, вона дійшла до того стану, коли уривається терпець. Як на гріх, дядечко щойно поїхав у тривале відрядження — а тільки він умів заспокоювати тітоньку Клаву, якщо та, бува, отак розбушується.

— Починай писати з середини клітинки! З середини — й у правий верхній кут веди, нетямо!

Від цього крику й так украй розгублена Єва почувалася зовсім приголомшеною. Вона ціпеніла, замащені фіолетовим чорнилом пальці тремтіли, а зошит у клітинку плив перед очима, повними сліз.

Ці заняття щоразу закінчувалися скандалом, хоча починалися завжди мирно й навіть у доброго гуморі. Та поступово голос тітоньки Клави гучнішав і грубішав. Вона й не здогадувалася: Єва не розуміє, що таке «клітинка». Ось ви пробували знайти середину того, про що не маєте жодного уявлення? А правий верхній кут невідомо чого? Ото ж бо...

Напевне, ви подумали, що Єва — зовсім маленька дівчинка, яка все ще відвідує дитячий садок. А ось і ні: їй уже виповнилося тринадцять.

На перший погляд, вона мало чим відрізнялася від однолітків: привітна, худенька, жвава, з тонкими рисами милого личка, хоча на ньому застиг вираз якоїсь невпевненості. Пряме темно-русяве волосся дівчинка збирала в акуратний довгий хвіст, і ця строга зачіска підкреслювала її високе «розумне» чоло. А от невеликі очі з ледь піднятими зовнішніми кутиками, які робили Єву схожою на лисичку, надзвичайно вражали всіх, хто бачив її вперше. Воно й зрозуміло, бо праве око було зелене, а ліве — сіре!

Сусіди нишком називали Єву «дивачкою», але зовсім не через колір її очей. Дивовижний талант, про який гриміла слава на всю країну, не знати як поєднувався в ній із неймовірною безпорадністю: на жаль, Єва не

могла зрозуміти та запам'ятати багато такого, що дуже легко розуміли й запам'ятовували діти її віку, наприклад, літери й цифри. Тому в тринадцять років дівчинка не вміла ні читати, ні рахувати, ні писати. Хоча їй так хотілося всього цього навчитися! Але, розгортаючи книжку, Єва бачила на сторінках лише «витанцьовування закарлючок». І чим довше дівчинка на них дивилася, тим жвавішим ставав їх кумедний танок.

Ось, наприклад, учора вона вкотре спробувала з'ясувати стосунки з неслухняними літерами. Цього разу Єва дістала з книжкової шафи темно-червоний томик віршів і поем Газіма Гіжі¹ — дядечко дуже їх любив й іноді читав уголос.

— Може, літери в таких красивих віршах добріші й увічливіші, ніж в інших книжках?.. — пробурмотіла дівчинка.

На жаль, її сподівання не справдилися. Хоча Єва слізно вмовляла ці літери зглянутися — вони, здавалося, відверто з неї знущалися: навперебій тонко гули й підстрибували. Зненацька, мов за командою, завмирили й шанобливо вклонялися, але вже за мить їх шалений танок і різноголосий писк

¹ Газім Гіжі — відомий на всю Гріандію байбубекський поет і винахідник XVIII ст.

поновлювався. Нарешті в дівчинки запаморочилася голова, і вона згорнула книжку.

Звісно, Євині непорозуміння з танцюючими літерами можна було б подолати, якби її рідні звернулися до гарних фахівців, здатних зрозуміти дитину, яка відрізняється від більшості однолітків. Такі фахівці лагідно пояснюють, що «дружним клітинкам подобається підпирати боки одна одній на білому аркуші», а ще пропонують цікаві й корисні тренувальні вправи... Та задля цього довелося б возити Єву в Каштанове місто й платити чималі гроші, а тітонька Клава була занадто ощадливою...

До слова, у школу Єва не ходила — її відрахували, коли з'ясувалося, що, попри всі зусилля, учителі нічому не можуть навчити дівчинку. А школи для дітей, які потребують індивідуального підходу, у їхньому містечку не було. Тому тітонька намагалася сама навчити племінницю читати, писати й рахувати, хоча краще б вона цього не робила, бо все одно без пуття — самі нерви.

Ось і зараз, міряючи кухню широкими кроками, тітонька Клава викрикувала щось про марні витрати на таку дурепу, як Єва. Дівчинка тремтіла, стискаючи тонкі губи, а на чисту несписану сторінку крапали сльози. Єва замружилася і спробувала хоча б по-

думки перенестися кудись в інше місце. Наприклад, у парк...

Як же вона любила цей історичний парк на мальовничих пагорбах! Просто чудово, що він близесенько, — із фонтаном, романтичним озером і руїнами стародавнього замку. На жаль, родичам завжди бракувало часу на те, щоб узяти дівчинку за руку й повести на прогулянку. Але принаймні до фонтана вона наважувалася ходити без супроводу.

Спочатку Єва боязко вислизала з широкого, добре облаштованого подвір'я. До речі, у дядечка й тітоньки був найкращий будинок на вулиці — двоповерховий, вкритий черепицею, за кам'яним парканом із масивними кутими ворітьми й такою самою хвірткою. Прямою доріжкою Єва доходила до монументальної арки, що слугувала за вхід до парку. Алеєю між дерев і скульптур — деякі були величні, мармурові, а деякі зовсім простенькі — Єва діставалася до фонтана, біля якого годувала голубів хлібом, узятим із дому.

Звідти було добре видно ті самі пагорби, між якими бовваніли замкові вежі. Шлях до замку перепиняло озеро, над яким спорудили канатну дорогу. Коли вона працювала — що, на жаль, останнім часом бувало нечасто, лише у великі свята — туристи й просто відпочивальники могли швидко переправитися